

31976L0115

L 24/6

EUROOPA ÜHENDUSTE TEATAJA

30.1.1976

NÕUKOGU DIREKTIIV,

18. detsember 1975,

mootorsõidukite turvavööde kinnituspunkte käsitlevate liikmesriikide õigusaktide ühtlustamise kohta

(76/115/EMÜ)

EUROOPA ÜHENDUSTE NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Majandusühenduse asutamislepingut, eriti selle artiklit 100,

võttes arvesse komisjoni ettepanekut,

võttes arvesse Euroopa Parlamendi arvamust, (1)

võttes arvesse majandus- ja sotsiaalkomitee arvamust (2)

ning arvestades, et:

tehnilised nõuded, millele mootorsõidukid peavad siseriiklike õigusaktide kohaselt vastama, kehtivad muu hulgas ka turvavöö kinnituspunktide kohta;

kõnealused nõuded on liikmesriigiti erinevad; seetõttu on vaja, et kõik liikmesriigid võtaksid lisaks olemasolevatele eeskirjadele või nende asemel vastu ühesugused nõuded, et eelkõige oleks võimalik iga sõidukitüübi suhtes rakendada nõukogu 6. veebruaril 1970. aasta direktiivis 70/156/EMÜ (mootorsõidukite ja nende haagiste tüübikinnitust käsitlevate liikmesriikide õigusaktide ühtlustamise kohta) (3) ettenähtud EMÜ tüübikinnitusemenetlust;

sõitjateruumi sisustuse, juhtimisseadiste paigutuse, katuse, seljatoe ning istmete tagumiste osadega seotud ühised nõuded on sätestatud direktiivis 74/60/EMÜ; (4) sõiduki sisustusega seotud ühised nõuded, mis hõlmavad roolimehhanismi talitlust kokkupõrke korral, on sätestatud direktiivis 74/297/EMÜ; (5) istmete ja nende kinnituspunktide tugevusnõuded on sätestatud direktiivis 74/408/EMÜ; (6) sõiduki sisustuse, eelkõige turvavööde, peatugede ja juhtimisseadiste identifitseerimisega seotud muud nõuded võetakse vastu hiljem;

mootorsõidukeid käsitlevate siseriiklike õigusaktide ühtlustamine eeldab liikmesriikidelt ühiste nõuete kohaselt tehtud kont-

rollimiste vastastikust tunnustamist; sellise süsteemi tõhusaks toimimiseks on vaja, et kõik liikmesriigid rakendaksid kõnealuseid nõudeid ühest ja samast kuupäevast alates,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA DIREKTIIVI:

Artikkel 1

Käesolevat direktiivi kohaldatakse täiskasvanutele mõeldud, mootorsõidukis näoga sõidu suunas asuvate istmete turvavööde kinnituspunktide suhtes.

Artikkel 2

Käesolevas direktiivis tähendab "sõiduk" teedel kasutamiseks mõeldud, vähemalt neljarattalist M₁-kategooria mootorsõidukit (määratletud direktiivi 70/156/EMÜ I lisas), mille suurim ettenähtud kiirus on üle 25 km/h.

Artikkel 3

Ükski liikmesriik ei tohi keelduda mootorsõidukile EMÜ tüübikinnituse või siseriikliku tüübikinnituse andmisest turvavööde kinnituspunktidega seotud põhjustel, kui kinnituspunktid vastavad I, III ja IV lisas ettenähtud nõuetele.

Artikkel 4

Ükski liikmesriik ei tohi mootorsõiduki müügist, registreerimisest, kasutuselevõtmisest või kasutamisest keelduda või seda keelata turvavööde kinnituspunktidega seotud põhjustel, kui kinnituspunktid vastavad I, III ja IV lisas ettenähtud nõuetele.

(1) EÜT C 5, 8.1.1975, lk 41.

(2) EÜT C 47, 27.2.1975, lk 45.

(3) EÜT L 42, 23.2.1970, lk 1.

(4) EÜT L 38, 11.2.1974, lk 2.

(5) EÜT L 165, 20.6.1974, lk 16.

(6) EÜT L 221, 12.8.1974, lk 1.

Artikkel 5

Tüübikinnituse andnud liikmesriik võtab vajalikud meetmed, et tagada oma informeeritus kõikidest I lisa punktis 1.1 nimetatud osades või omadustes tehtud muudatustest. Kõnealuse liikmesriigi pädevad asutused otsustavad, kas muudatustega sõidukitüübi puhul on vaja uut katsetamist ning uue katseprotokoll koostamist. Kui selliste katsete järel ilmneb kõrvalekaldumine käesoleva direktiivi nõuetest, siis muudatust ei kinnitata.

Artikkel 6

Muudatused, mis on vajalikud lisades esitatud nõuete kohandamiseks tehnika arenguga, võetakse vastu direktiivi 70/156/EMÜ artiklis 13 sätestatud korras.

Artikkel 7

1. Liikmesriigid võtavad enne 1. oktoobrit 1976 vastu ja avaldavad käesoleva direktiivi täitmiseks vajalikud õigusnormid ning teatavad sellest viivitamatult komisjonile.

Liikmesriigid kohaldavad neid õigusnorme alates 1. jaanuarist 1977.

2. Pärast käesoleva direktiivi teatavakstegemist tagavad liikmesriigid komisjoni piisavalt varase informeerimise kõigist käesoleva direktiiviga reguleeritavas valdkonnas liikmesriigi poolt vastu võetud või vastu võtta kavatsetavate õigusaktide eelnõudest, et komisjon jõuaks esitada oma seisukohad.

Artikkel 8

Käesolev direktiiv on adresseeritud liikmesriikidele.

Brüssel, 18. detsember 1975

Nõukogu nimel

eesistuja

M. TOROS

I LISA

MÄÄRATLUSED, EMÜ TÜÜBIKINNITUSE TAOTLEMINE, EMÜ TÜÜBIKINNITUS, TEHNILISED NÕUDED, KATSED, TOODETE VASTAVUS, JUHENDID

1. MÄÄRATLUSED

Käesolevas direktiivis kasutatakse järgmisi määratlusi:

- 1.1. *sõidukitiip* – seoses turvavöö kinnituspunktidega mõistetakse sõidukitiibi all mootorsõidukite kategooriat, mille sõidukid ei erine üksteisest järgmiste oluliste omaduste poolest:

sõiduki kere või istme või sõiduki mõne muu, turvavöö kinnituspunktide kinnitamiseks ettenähtud osa mõõtmed, kuju ja materjal;
- 1.2. *turvavöö kinnituspunktid* – sõiduki kere või istme osad või sõiduki mõni muu osa, mis on ette nähtud turvavööseadiste kinnitamiseks;
- 1.3. *turvavöö (kinnitusrihm, ohutusrihm)* – kinnituslukust, reguleerseadistest ja kinnitusdetailidest koosnev rihmaseadis, mis kinnitatakse sõidukile kasutaja keha liikumise piiramiseks, et vähendada vigastuse tekkimise ohtu kokkupõrke või sõiduki järsu aeglustuse korral. Sellisele seadisele viidates kasutatakse üldjuhul terminit “turvavööseadis”, mis hõlmab ka energianeelduri või turvavöö tõmburina toimiva mis tahes seadise;
- 1.4. *juhik* – vahend rihma asendi muutmiseks turvavööseadise kasutaja suhtes;
- 1.5. *turvavöö toimiv kinnituspunkt* – punkt, mida punkti 4.4 kohaselt kasutatakse turvavöö eri osade ja kasutaja vahelise nurga määramiseks. See on punkt, kuhu turvavöö tuleks kinnitada, et selle asend langeks ühte kasutamise ajal ettenähtud asendiga. Kõnealune punkt võib, aga ei tarvitse olla turvavöö tegelik kinnituspunkt. See oleneb turvavöö jäikade osade konfiguratsioonist kinnituskohdades, näiteks järgmistel juhtudel:
 - 1.5.1. kui turvavöö sisaldab jäika osa, mis on kas liikumatult või vabalt pööratavalt kinnitatud turvavöö alumisse kinnituspunkti, siis loetakse turvavöö toimivaks kinnituspunktiks istmeseadise kõigis asendites punkt, kus rihm on kinnitatud kõnealuse jäiga osa külge;
 - 1.5.2. kui sõiduki kerele või istmekonstruksioonile on kinnitatud juhik, siis loetakse turvavöö toimivaks kinnituspunktiks juhiku keskpunkt kohas, kus rihm turvavöö kasutaja poolisel küljel väljub juhikust; rihma asend peab moodustama sirgioone turvavöö toimiva kinnituspunkti ja kasutaja vahel;
 - 1.5.3. kui turvavöö läheb kasutajalt otse sõiduki kerele või istmekonstruksioonile kinnitatud tõmburisse, ilma et nende vahel oleks juhik, siis loetakse turvavöö toimivaks kinnituspunktiks rihma rullil telje ja rullil oleva rihma keskjooant läbiva tasapinna löikumispunkt;
- 1.6. *iste* – ühele täiskasvanule mõeldud ühes tükis konstruksioon koos istmekattega, mis võib, aga ei tarvitse olla sõiduki kerega lahutamatult ühendatud. Terminiga tähistatakse nii üksikistet kui ühele isikule mõeldud pinkistme osa;
- 1.7. *pinkiste* – vähemalt kahele täiskasvanule mõeldud ühes tükis konstruksioon koos istmekattega;

- 1.8. *istmerühm* – ühele või mitmele täiskasvanule mõeldud pinkiste või üksteise kõrval paiknevad eraldi istmed (kinnitatud näiteks nii, et ühe istme eesmised kinnituspunktid on samal joonel teise istme eesmistest või tagumistest kinnituspunktidega või asuvad teise istme kinnituspunktide vahel);
 - 1.9. *klappiste* – aeg-ajalt kasutamiseks mõeldud lisaiste, mis on ruumi kokkuhoidmiseks tavaliselt üles tõstetud;
 - 1.10. *istme tüüp* – istmed, mis ei erine üksteisest järgmiste oluliste tunnuste poolest:
 - 1.10.1. istme ehitus, kuju, mõõtmed ja materjal;
 - 1.10.2. reguleerimissüsteemide ja kõigi lukustussüsteemide tüübid ja mõõtmed;
 - 1.10.3. istmel asuvate turvavöö kinnituspunktide, istme kinnituspunkti ja sõiduki kere asjaomaste osade tüüp ja mõõtmed;
 - 1.11. *istme kinnituspunkt* – istme sõiduki kere külge kinnitamise süsteem, kaasa arvatud sõiduki kere asjaomased osad;
 - 1.12. *reguleerimissüsteem* – seadis istme või selle osade reguleerimiseks sõitjale sobivasse asendisse; kõnesolev seadis võimaldab eelkõige reguleerida istme asendit:
 - 1.12.1. pikisuunas;
 - 1.12.2. püstsuunas;
 - 1.12.3. istumisnurga suhtes;
 - 1.13. *nihutussüsteem* – seadis, mis nihutada istet või mõnda istme osa kindla vaheasendita pikisuunas või muuta istme osade vahelist nurka, et hõlbustada sõitjate pääsu sõidukisse;
 - 1.14. *lukustussüsteem* – seadis, mis tagab istme ja selle osade püsimise mis tahes kasutusasendis ning sisaldab seadiseid, mis võimaldavad fikseerida seljatuge istme suhtes ning istet sõiduki suhtes.
2. EMÜ TÜÜBIKINNITUSE TAOTLEMINE
- 2.1. Taotluse sõidukitüübile turvavöö kinnituspunktidega seotud EMÜ tüüvikinnituse saamiseks peab esitama sõiduki tootja või tootja volitatud esindaja.
 - 2.2. Taotlusele lisatakse järgmised dokumendid kolmes eksemplaris ning järgmised üksikasjalikud andmed:
 - 2.2.1. sõiduki kere üldskeemid ettenähtud mõõtkavas, millel on kujutatud turvavöö kinnituspunktide asukoht, ning üksikasjalikud joonised turvavöö kinnituspunktide ja konstruktsiooni kohta, millele need on kinnitatud;
 - 2.2.2. andmed kasutatud materjalide kohta, mis võivad mõjutada turvavöö kinnituspunktide tugevust;
 - 2.2.3. turvavöö kinnituspunktide tehniline kirjeldus;
 - 2.2.4. istmekonstruktsiooni külge kinnitatud turvavöö kinnituspunktide puhul sõidukitüübi üksikasjalik kirjeldus, silmas pidades istmete väliskuju, istme kinnituspunkte ning nende reguleerimis- ja lukustussüsteeme;

2.2.5. istmete, nende sõidukile kinnitamise ning reguleerimis- ja lukustussüsteemide piisavalt üksikasjalikud joonised ettenähtud mõõtkavas.

2.3. Tootja peab esitama tehnilisele talitusele kas tüüvikinnitust taotleva sõidukitüüpi esindava sõiduki või sõiduki need osad, mis tüüvikinnituskatsete tegemise eest vastutava tehnilise talituse otsuse kohaselt on turvavöö kinnituspunktide katseteks vajalikud.

3. EMÜ TÜÜBIKINNITUS

3.1. EMÜ tüüvikinnitustunnistusele lisatakse II lisas ettenähtud näidisele vastav vorm.

4. TEHNILISED NÕUDED

4.1. Määratlused (vt III lisa)

4.1.1. Punkt H on võrdluspunkt, mis määratakse kindlaks direktiivi 74/60/EMÜ IV lisas ettenähtud menetluse kohaselt.

4.1.2. Võrdlusjoon on direktiivi 74/60/EMÜ IV lisa joonisel 2 kujutatud keskmise suurusega täisealist meessoost isikut kehastava mannekeeni jalga ja vaagnat ning kaela ja rindkeret pidi kulgev sirgjoon.

4.1.3. Punktid L_1 ja L_2 on turvavöö alumised toimivad kinnituspunktid.

4.1.4. Punkt C on punkt, mis asub 450 mm kaugusel vertikaalsuunas punkti H kohal.

4.1.5. Nurgad α_1 ja α_2 on vastavad nurgad kahe horisontaaltasapinna ja sõiduki keskmise tasapinnaga ristuva ning läbi punkti H ja punktide L_1 ja L_2 kulgeva tasapinna vahel.

4.1.6. S on turvavöö ülemise toimiva kinnituspunkti millimeetrites väljendatud kaugus sõiduki keskmise pikitasapinnaga paralleelsest võrdlustasapinnast P, mis määratletakse järgmiselt:

4.1.6.1. istekoha puhul, mille määratleb istme kuju, vastab tasapind P kõnealuse istme keskmisele tasapinnale;

4.1.6.2. täpselt määratlemata istekoha puhul:

4.1.6.2.1. sõiduki juhiistme tasapind P on sõiduki keskmise pikitasapinnaga paralleelne vertikaaltasapind, mis reguleeritava rooliratta puhul läbib rooliratta keskme, kui rooliratas on keskasendis;

4.1.6.2.2. reisija välimise esiistme võrdlustasapind P peab olema sümmeetriline juhiistme võrdlustasapinnaga;

4.1.6.2.3. välimise tagaistme võrdlustasapinna P määrab kindlaks tootja tingimusel, et sõiduki keskmise pikitasapinna ja tasapinna P vahelise kauguse A määramisel peetakse kinni järgmistest piirväärtustest:

$A \geq 200$ mm, kui pinkiste on ette nähtud ainult kahele sõitjale,

$A \geq 300$ mm, kui pinkiste on ette nähtud kahele või kolmele sõitjale.

4.2. Üldnõuded

- 4.2.1. Turvavööde kinnituspunktid peavad olema projekteeritud, valmistatud ja asetatud nii, et oleks võimalik:
- 4.2.1.1. paigaldada sobiv turvavöö. Välimiste esiistmete turvavööde kinnituspunktid peavad sobima sisseehitatud tõmburi ja rihmarattaga varustatud turvavöödele, kusjuures tuleb eriti arvesse võtta turvavöö kinnituspunktide tugevusomadusi, välja arvatud juhul, kui tootja ei ole varustanud sõidukit sisseehitatud tõmburiga varustatud muud tüüpi turvavöödega. Kinnituspunktide tüübid, mis on ette nähtud ainult teatavat tüüpi turvavöödele, märgitakse punktis 3.1 mainitud vormile;
 - 4.2.1.2. muuta minimaalseks õigesti asetatud turvavöö libisemise oht;
 - 4.2.1.3. muuta minimaalseks rihma vigastamise oht kokkupuutel sõiduki või istme teravate jäikade osadega.
- 4.2.2. Turvavöö kinnituspunktide puhul, mis on eri asendites sõltuvalt sellest, kas võimaldada sõitjatel sõidukisse siseneda või neid tagasi hoida, kohaldatakse käesoleva direktiivi nõudeid turvavöö toimivas asendis kinnituspunktide suhtes.

4.3. Turvavöö kinnituspunktide minimaalne arv

- 4.3.1. Esiistmetel peab olema kaks alumist ja üks ülemine turvavöö kinnituspunkt.
- 4.3.1.1. Keskmiste esiistmete puhul piisab kahest alumisest turvavöö kinnituspunktist juhul, kui tuuleklaas asub väljaspool direktiivi 74/60/EMÜ II lisas määratletud võrdluspiirkonda. Turvavööde kinnituspunktide puhul loetakse tuuleklaas võrdluspiirkonna osaks juhul, kui on võimalik tuuleklaasi staatiline kokkupuude katseadmega II lisas kirjeldatud viisil.
 - 4.3.1.2. Erandina punktidest 4.3.1 ja 4.3.1.1 võib iga keskmine iste olla kuni 1. jaanuarini 1979 varustatud ainult kahe alumise kinnituspunktiga.
- 4.3.2. Välimistel tagaistmetel peab olema kaks alumist turvavöö kinnituspunkti ja üks ülemine kinnituspunkt, kuid juhul, kui ülemisi turvavöö kinnituspunkte ei saa paigaldada, nagu näiteks mõnede kabriolettide või eemaldatava katusega varustatud sõidukite puhul, loetakse piisavaks turvavöö kahe alumise kinnituspunkti olemasolu.
- 4.3.3. Kõigi muude istmete puhul v.a klappistmed peab olema kaks alumist turvavöö kinnituspunkti.
- 4.3.4. Klappistmete puhul ei nõuta turvavöö kinnituspunkte. Kui sõiduk on siiski varustatud selliste istmetele ettenähtud turvavöö kinnituspunktidega, siis peavad need vastama käesoleva direktiivi nõuetele.

4.4. Turvavöö kinnituspunktide asukoht

- 4.4.1. Turvavöö kinnituspunktide punktis 4.3 ettenähtud asukoht peab vastama järgmistele nõuetele.
- 4.4.2. Üldosa
- 4.4.2.1. Kõik mis tahes turvavöö kinnituspunktid võivad asetada sõiduki kerel, istmekonstruksioonil või mõnel muul sõiduki osal, aga need võivad olla ka jaotatud kõnealuste kohtade vahel.

- 4.4.2.2. Kahe kõrvuti asetseva turvavöö otsad võib kinnitada ükskõik millisesse ühte turvavöö kinnituspunkti, kui see vastab katsenõuetele.
- 4.4.2.3. Pinkistme puhul, mis on varustatud turvavöö kinnituspunktidega kahele või enamale istekohale, peavad kõik alumised turvavöö kinnituspunktid olema kas istmesse või sõiduki kerele sisse ehitatud. Sama nõue kehtib ka ülemiste turvavöö kinnituspunktide suhtes.
- 4.4.3. *Turvavöö alumiste toimivate kinnituspunktide asukoht*
- 4.4.3.1. Nurgad α_1 ja α_2 peavad istme kõigis tavapärastes sõiduasendites olema vahemikus 30° kuni 80° . Kui esiistmeid ei saa reguleerida või juhul, kui turvavöö kinnituspunktid asuvad istmel, peavad nurgad α_1 ja α_2 olema vahemikus $60^\circ \pm 10^\circ$.
- 4.4.3.2. Tagaistmete puhul võivad nurgad α_1 ja α_2 olla punktis 4.4.3.1 kindlaksmääratud miinimumnurkadest väiksemad, kuid mitte alla 20° .
- 4.4.3.3. Kaugus istme keskmise pikitasapinnaga paralleelse kahe vertikaaltasapinna vahel, millest kumbki läbib ühe kahest ühe ja sama turvavöö alumisest toimivast kinnituspunktist L_1 ja L_2 , ei tohi olla alla 350 mm.
- Istme keskmine pikitasapind peab minema punktide L_1 ja L_2 vahelt läbi ning olema kõnealustest punktidest vähemalt 120 mm kaugusel.
- 4.4.4. *Turvavöö ülemise toimiva kinnituspunkti asukoht*
- 4.4.4.1. Turvavöö ülemise toimiva kinnituspunkti asukohta mõjutava juhiku või samalaadse seadise kasutamise korral määratakse kõnealune asukoht tavapärasel viisil, määrates kindlaks kinnituspunkti asukoha, kui rihma pikisuunaline keskjoon läbib punkti J, mis määratakse kindlaks punkti H ning järgmise kolme sirglõigu abil:
- HZ –, võrdlusjoone 530 mm pikkune sirglõik, mõõdetuna punktist H suunaga üles;
- ZX –, 120 mm pikkune sõiduki keskmise pikitasapinnaga risti asetsev sirglõik, mõõdetuna punktist Z kinnituspunkti suunas;
- XJ –, 60 mm pikkune, sirglõikude HZ ja ZX määratud tasapinna suhtes risti asetsev sirglõik, mõõdetuna punktist X suunaga ette.
- 4.4.4.2. Kui turvavöö ülemine toimiv kinnituspunkt asub istme keskmise pikitasapinnaga risti asetseva tasapinna taga ja läbib võrdlusjoone, siis peab see kinnituspunkt asuma allpool tasapinda FN, mis on risti istme keskmise pikitasapinnaga ning moodustab võrdlusjoonega 65° nurga. Tagaistmete puhul võib see nurk olla 60° . Tasapind FN lõikub võrdlusjoonega punktis D nii, et $DH = 315 \text{ mm} + 1,6 S$.
- Kui turvavöö ülemine toimiv kinnituspunkt asub istme keskmise pikitasapinnaga risti asetseval tasapinnal või sellest eespool ja läbib võrdlusjoone, siis peab see kinnituspunkt asuma allpool tasapinda F_1N_1 , mis on risti istme keskmise pikitasapinnaga ning moodustab võrdlusjoonega 65° nurga. Tagaistmete puhul võib see nurk olla 60° . Tasapind F_1N_1 lõikub võrdlusjoonega punktis D' nii, et $D'H = 315 \text{ mm} + 1,8 S$.
- 4.4.4.3. Kui turvavöö ülemine toimiv kinnituspunkt asub istme keskmise pikitasapinnaga risti asetseva tasapinna taga ja läbib võrdlusjoone, siis peab see kinnituspunkt asuma tasapinna FK taga, mis on risti istme keskmise pikitasapinnaga ning moodustab punktis B võrdlusjoonega 120° nurga nii, et $BH = 260 \text{ mm} + 1,2 S$.
- Kui turvavöö ülemine toimiv kinnituspunkt asub istme keskmise pikitasapinnaga risti asetseval ning läbi võrdlusjoone kulgeval tasapinnal või sellest eespool, siis peab see kinnituspunkt asuma tasapinna F1K1 taga, mis on risti istme keskmise pikitasapinnaga ning lõikub punktis B' võrdlusjoonega 120° nurga all nii, et $B'H = 260 \text{ mm} + S$.

- 4.4.4.4. S väärtus peab olema vähemalt 140 mm.
- 4.4.4.5. Turvavöö ülemine toimiv kinnituspunkt peab asetsema vertikaaltasapinna taga, mis on risti sõiduki keskmise pikitasapinnaga ning läbib punkti H, nagu on esitatud III lisas.
- 4.4.4.6. Turvavöö ülemine toimiv kinnituspunkt peab asetsema ülalpool horisontaalpinda, mis kulgeb läbi punkti C.
- 4.4.4.7. Erandina punkti 4.4.4.6 nõuetest võib 1. jaanuarini 1979 turvavöö ülemine toimiv kinnituspunkt olla asetatud alale horisontaaltasapinna CY ja tasapinna CM vahel, mis on risti sõiduki keskmise pikitasapinnaga ja moodustab 20kraadise nurga tasapinnaga CY, kui kõnealune kinnituspunkt ei saa sõiduki konfiguratsiooni tõttu asetseada ülalpool tasapinda CY. Istme seljatugi ei või olla madalam, kui punkti C läbiva horisontaaltasapinna kõrgus, ning turvavöö peab olema varustatud juhikuga, et rihma õlalt libisemine oleks välistatud. Punkti 5 kohasel katsetamisel peab istme seljatoel asuv rihma toetuspunkt jääma tasapinnast CM allapoole.

4.5. Turvavöö kinnituspunkti keermestatud avade mõõtmed

- 4.5.1. Turvavöö kinnituspunktil peab olema keermestatud ava suurusega 11,11 mm (7/16) 20 UNF 2B.

5. KATSETAMINE

5.1. Üldosa

- 5.1.1. Punkti 5.2 sätteid arvestades ja tootja taotluse korral:
- 5.1.1.1. võib katsed teha kas sõiduki kerel või täielikult valmishitatud sõidukil;
- 5.1.1.2. aknad ja ukсед võivad, aga ei tarvitse olla paigaldatud ja/või suletud;
- 5.1.1.3. sõidukitüübi varustuse hulka kuuluvad mis tahes seadmed, mis tõenäoliselt suurendavad sõiduki kere tugevust, võivad olla paigaldatud.
- 5.1.2. Istmed varustatakse ja pannakse juhtimis- või kasutusasendisse tüübikinnituskatsetega tegeleva tehnilise talituse valikul, et luua süsteemi tugevuse katsetamiseks kõige ebasoodsamad tingimused. Istmete asend kantakse protokollis. Kui nurk seljatoe ja istmeosa vahel on reguleeritav, siis seatakse see vastavaks direktiivi 74/60/EMÜ IV lisa punktis 2.2 ettenähtud nurgale.

5.2. Sõiduki kinnitamine

- 5.2.1. Sõiduki katseks kinnitamisel ei tohi kasutada turvavöö kinnituspunkte või turvavöö kinnituspunktide piirkonda tugevdavat või kere tavapärasest deformeerumist vähendavat meetodit.
- 5.2.2. Kinnitusseadis loetakse nõuetele vastavaks, kui selle mõju ei ole täheldatav sõiduki kere laiusel alal ning juhul, kui sõiduk või sõiduki kere peatub või kinnitub vähemalt 500 mm kaugusel katsetatavate turvavöö kinnituspunktide ees ning seda hoitakse või ta kinnitub asjakohase kinnituspunkti taga vähemalt 300 mm kaugusel.

5.2.3. Kere soovitatakse kinnitada alusele, mis on asetatud ligikaudu rataste telgede või kinnituspunktide joonele, või juhul, kui see osutub võimatuks, siis vedrustuse kinnituspunktide joonele.

5.3. Katsetamisega seotud üldised nõuded

5.3.1. Kõiki ühe istmerühma turvavöö kinnituspunkte tuleb katsetada samaaegselt.

5.3.2. Tõmbe jõud peab olema suunatud ette ning rakenduma nurga all $10 \pm 5^\circ$ ülalpool horisontaaljoont, mis paikneb sõiduki keskmise pikitasapinnaga paralleelsel tasapinnal.

5.3.3. Koormuse täieliku rakendumiseni tuleb jõuda võimalikult kiiresti. Turvavöö kinnituspunktid peavad koormust taluma vähemalt 0,2 sekundit.

5.3.4. Punktis 5.4 kirjeldatud katseteks ettenähtud tõmbeseadmed on esitatud IV lisas.

5.3.5. Ülemiste turvavöö kinnituspunktidega istmete turvavöö kinnituspunktide katsetamine toimub järgmiste nõuete kohaselt.

5.3.5.1. Välimised esiistmed:

Turvavöö kinnituspunkte katsetatakse punktis 5.4.1 ettenähtud katses koormustega, mis kantakse üle samasuguse geomeetriaga seadme abil nagu kolmepunktiivöö puhul, mis on varustatud tõmburi ja rihmaratta või juhikuga turvavöö ülemise kinnituspunkti juures.

5.3.5.1.1. Kui välimisel alumisel turvavöö kinnituspunktil ei ole tõmburit või juhul, kui tõmbur on kinnitatud ülemisele turvavöö kinnituspunktile, tuleb punktis 5.4.3 ettenähtud katse teha ka alumistele turvavöö kinnituspunktile.

5.3.5.1.2. Punktis 5.3.5.1.1 sätestatud juhtudel võib punktides 5.4.1 ja 5.4.3 ettenähtud katsed teha kahel eraldi kerel, kui tootja seda nõuab.

5.3.5.2. Välimised tagaistmed ja kõik keskmised istmed:

Turvavöö kinnituspunkte katsetatakse punktis 5.4.2 ettenähtud katses koormustega, mille rakendamiseks kasutatakse tõmburita kolmepunktiivöö geomeetriat jälgendavat seadet, ning punktis 5.4.3 ettenähtud katses, milles koormused rakendatakse kahele alumisele turvavöö kinnituspunktile võõrihma geomeetriat jälgendava seadme abil. Kõnealused kaks katset võib teha kahel eraldi kerel, kui tootja seda nõuab.

5.3.5.3. Kui tootja varustab sõiduki sisseehitatud tõmburitega varustatud turvavöödega, siis katsetatakse erandina punktides 5.3.5.1 ja 5.3.5.2, vastavaid turvavöö kinnituspunkte katses, mille puhul koormused rakendatakse selliste turvavööde geomeetriat jälgendava seadme abil, mille kinnituspunktile taotletakse tüübikinnitust.

5.3.6. Kui välimistel tagaistmetel ja keskmistel istmetel ei ole ülemisi turvavöö kinnituspunkte, siis tuleb alumisi turvavöö kinnituspunkte katsetada punktis 5.4.3 ettenähtud katses, mille puhul kinnituspunktile rakendatakse koormusi võõrihma geomeetriat jälgendava seadme abil.

5.3.7. Kui sõiduki konstruktsioon lubab kasutada muid seadmeid, mis ei võimalda rihmade kinnitamist turvavöö kinnituspunktesse vahetult, ilma vaherataste või muude samalaadsete seadisteta, või mis vajavad punktis 4.3 mainitud turvavöö kinnituspunktile lisaks täiendavaid kinnituspunkte, siis tuleb turvavöö või turvavööseadist esindav, trossidest, rullidest või muudest samalaadsetest seadistest koosnev süsteem kinnitada sõidukil olevatesse turvavöö kinnituspunktesse sellise seadise abil ning seejärel teha turvavöö kinnituspunktile vajaduse korral punktis 5.4 ettenähtud katsed.

5.3.8. Kasutada võib ka punktis 5.3 ettenähtud katsemeetodist erinevat meetodit, kui suudetakse tõestada selle võrdväärsust.

5.4. Katsetamisega seotud erinõuded

5.4.1. *Katse kolmepunktiivöö variandil, mis on varustatud sisseehitatud tõmburi ja rihmaratta või juhikuga ülemise turvavöö kinnituspunkti juures*

5.4.1.1. Turvavöö ülemise kinnituspunkti tuleb paigaldada spetsiaalne rihmaratas või juhik trossi või rihma jaoks, mida kasutatakse tõmbeseadmelt koormuse ülekandmiseks, või tootja poolt ettenähtud rihmaratas või juhik.

5.4.1.2. Sama turvavöö kinnituspunktidesse kinnitatud tõmbeseadmele (vt IV lisa joonis 2) rakendatakse katsekoormust jõuga $1\,350\text{ daN} \pm 20\text{ daN}$ seadme abil, mis jälgendab sellise turvavöö õlarihma geometriat.

5.4.1.3. Samal ajal rakendatakse tõmbejõudu vahemikus $1\,350\text{ daN} \pm 20\text{ daN}$ kahte alumisse turvavöö kinnituspunkti kinnitatud tõmbeseadmele (vt IV lisa joonis 1).

5.4.2. *Katse kolmepunktiivöö tõmburita variandil või ülemise turvavöö kinnituspunkti paigaldatud tõmburiga variandil*

5.4.2.1. Katsekoormust vahemikus $1\,350\text{ daN} \pm 20\text{ daN}$ rakendatakse tõmbeseadmele (vt IV lisa joonis 2), mis on kinnitatud ülemise turvavöö kinnituspunkti ja vastasolevasse, sama turvavöö alumisse kinnituspunkti, kasutades selleks ülemise turvavöö kinnituspunkti paigaldatud tõmburit, kui see sisaldub tootja poolt ettenähtud varustuses.

5.4.2.2. Samal ajal rakendatakse tõmbejõudu vahemikus $1\,350\text{ daN} \pm 20\text{ daN}$ alumistesse turvavöö kinnituspunktidesse kinnitatud tõmbeseadmele (vt IV lisa joonis 1).

5.4.3. *Katse vöörihma variandil*

Tõmbejõudu vahemikus $2\,225\text{ daN} \pm 20\text{ daN}$ rakendatakse kahte alumisse turvavöö kinnituspunkti kinnitatud tõmbeseadmele (vt IV lisa joonis 1).

5.4.4. *Katse turvavöö kinnituspunktile, mis paiknevad täielikult istmekonstruksiooni sees või hajutatult sõidukikerel ja istmekonstruksioonil*

5.4.4.1. Punktides 5.4.1, 5.4.2 ja 5.4.3 ettenähtud katsed tehakse vajaduse korral, kusjuures igale istmele ja istmerühmale rakendatakse samaaegselt järgnevas tekstis kindlaksmääratud jõudu.

5.4.4.2. Punktides 5.4.1, 5.4.2 ja 5.4.3 nimetatud koormustele lisaks rakendatakse horisontaalselt ja pikisuunas läbi istme raskuskeskme mõjuvat jõudu, mis võrdub istme 20kordse kogukaaluga.

5.5. Katsete tulemused

5.5.1. Kõik kinnituspunktid peavad edukalt läbima punktides 5.3 ja 5.4 ettenähtud katse. Jääddeformatsiooni, nagu kinnituspunkti või ümbritseva ala osaline rebenemine või murdumine, ei loeta ebaõnnestunud katsetulemuseks juhul, kui ettenähtud jõudu rakendatakse selleks määratud aja jooksul. Katse ajal tuleb kinni pidada punkti 4.4.3.3 nõuetest seoses minimaalsete kaugustega turvavöö alumiste toimivate kinnituspunktide vahel ning punktide 4.4.4.6 ja 4.4.4.7 nõuetest seoses turvavöö ülemiste toimivate kinnituspunktidega.

- 5.5.2. Kahe uksega sõiduki reguleerimis- ja lukustussüsteem, mis võimaldab tagaistmete kasutajatel sõidukist väljuda, peab olema käsitsi kasutatav ka pärast tõmbejõu mõju lakkamist.
- 5.5.3. Pärast katsetamist registreeritakse kõik katsete ajal koormusega mõjutatud turvavöö kinnituspunktide ja istmekonstruksioonide kahjustused.

6. TOODETE VASTAVUS

- 6.1. Kinnitatud tüübile vastavuse kontrollimiseks tehakse piisaval arvul seeriatoodangu sõidukite pistelisi kontrollimisi.
- 6.2. Üldjuhul piirdatakse kõnealuste kontrollimiste puhul mõõtmistega. Vajaduse korral tehakse sõidukitele siiski ka katsed punkti 5 nõuete kohaselt.

7. JUHEND

Tootja peab iga kinnitatud tüübile vastava sõiduki kasutusjuhendisse selgesti märkima järgmised andmed:

- turvavöö kinnituspunktide paiknemine,
 - kinnituspunktile vastavad turvavöö tüübid.
-

II LISA

NÄIDIS

Ametiasutuse nimi

SÕIDUKI EMÜ TÜÜBIKINNITUSTUNNISTUSE LISA: TURVAVÖÖ KINNITUSPUNKTIDE TÜÜBIKINNITUS

(Mootorsõidukite ja nende haagiste tüübi kinnitust käsitlevate liikmesriikide õigusaktide ühtlustamist käsitleva nõukogu 6. veebruari 1970. aasta direktiivi artikli 4 lõige 2 ja artikkel 10)

EMÜ tüübi kinnitusnumber:

1. Mootorsõiduki kaubanimi või kaubamärk:

2. Sõidukitüüp:

3. Tootja nimi ja aadress:

4. Tootja esindaja nimi ja aadress (vajaduse korral):

5. Turvavöö tüübid paigaldamiseks sõiduki varustuses sisalduvasse kinnituspunkti:

		Kinnituspunkt ⁽¹⁾	
		Sõiduki kere	Istmekonstruksioon
EES	Parempoolne iste	<ul style="list-style-type: none"> Alumised kinnituspunktid { välimine Ülemine kinnituspunkt { sisemine 	
	Keskmine iste	<ul style="list-style-type: none"> Alumised kinnituspunktid { parem Ülemine kinnituspunkt { vasak 	
	Vasakpoolne iste	<ul style="list-style-type: none"> Alumised kinnituspunktid { välimine Ülemine kinnituspunkt { sisemine 	
TAGA	Parempoolne iste	<ul style="list-style-type: none"> Alumised kinnituspunktid { välimine Ülemine kinnituspunkt { sisemine 	
	Keskmine iste	<ul style="list-style-type: none"> Alumised kinnituspunktid { parem Ülemine kinnituspunkt { vasak 	
	Vasakpoolne iste	<ul style="list-style-type: none"> Alumised kinnituspunktid { välimine Ülemine kinnituspunkt { sisemine 	

Märkused:

⁽¹⁾ Tegelikult asendi puhul lisatakse järgmine täht või tähed:

A – kolmepunktiivöö, kaasa arvatud juhul, kui tõmbur on ühendatud kinnituspunkti vahetult, ülemise kinnituspunkti juures asuva rihmaratta või juhikuta.

B – vöörihm.

S – eri tüüpi turvavöö; sellisel juhul esitatakse tüüpide laad märkuste punktis.

Ar, Br, või Sr – sisseehitatud tõmburitega turvavöö, mille puhul kasutatakse rihmarattast või juhikut.

Ae, Be või Se – energianeelduriga varustatud turvavöö.

Are, Bre või Sre – tõmburiga varustatud turvavöö, mille puhul kasutatakse rihmarattast või juhikut ning energianeeldurit vähemalt ühes kinnituspunktis.

6. Istmete kirjeldus: ⁽¹⁾.....
7. Istme või istme osa reguleeriseadise, reguleer- ja lukustusüsteemide kirjeldus: ⁽¹⁾.....
.....
8. Istme kinnituspunkti kirjeldus: ⁽¹⁾.....
9. Turvavöö eri tüübi kirjeldus, mis on vajalik istme seljatoel asuva kinnituspunkti või sisseehitatud energianeelduri olemasolu korral:
.....
10. Tehnilise talituse protokoll number:
11. Tüübikinnitus antud/tüübikinnituse andmisest keeldutud: ⁽²⁾.....
12. Koht:
13. Kuupäev:
14. Allkiri:
15. Käesolevale tunnistusele lisatakse järgmised, eespool esitatud tüübikinnitusnumbriga dokumendid:
..... joonist, turvavöö kinnituspunktide ja sõiduki kere tehnilised kirjeldused, vajaduse korral koos ülesvõtetega,
..... joonist, istmete, istmete sõidukil asuvate kinnituspunktide ja reguleeriseadise, reguleer- ja lukustusüsteemide tehnilised kirjeldused, vajaduse korral koos ülesvõtetega.

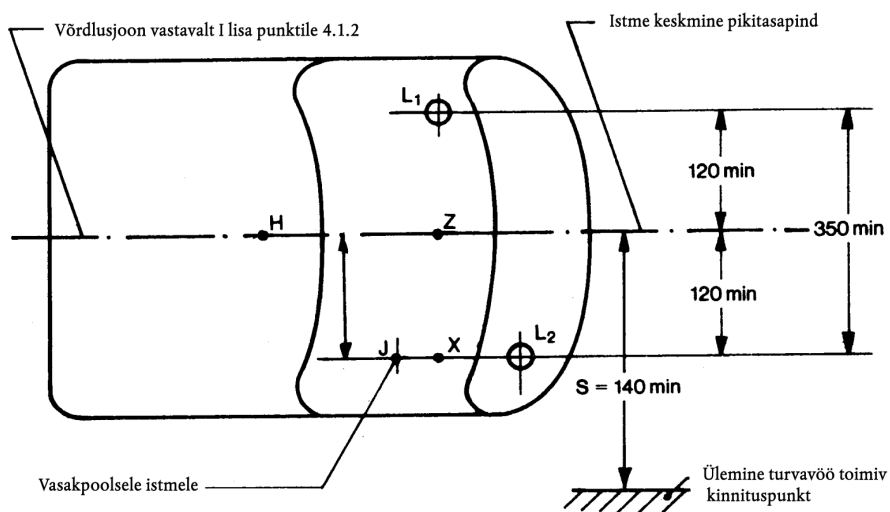
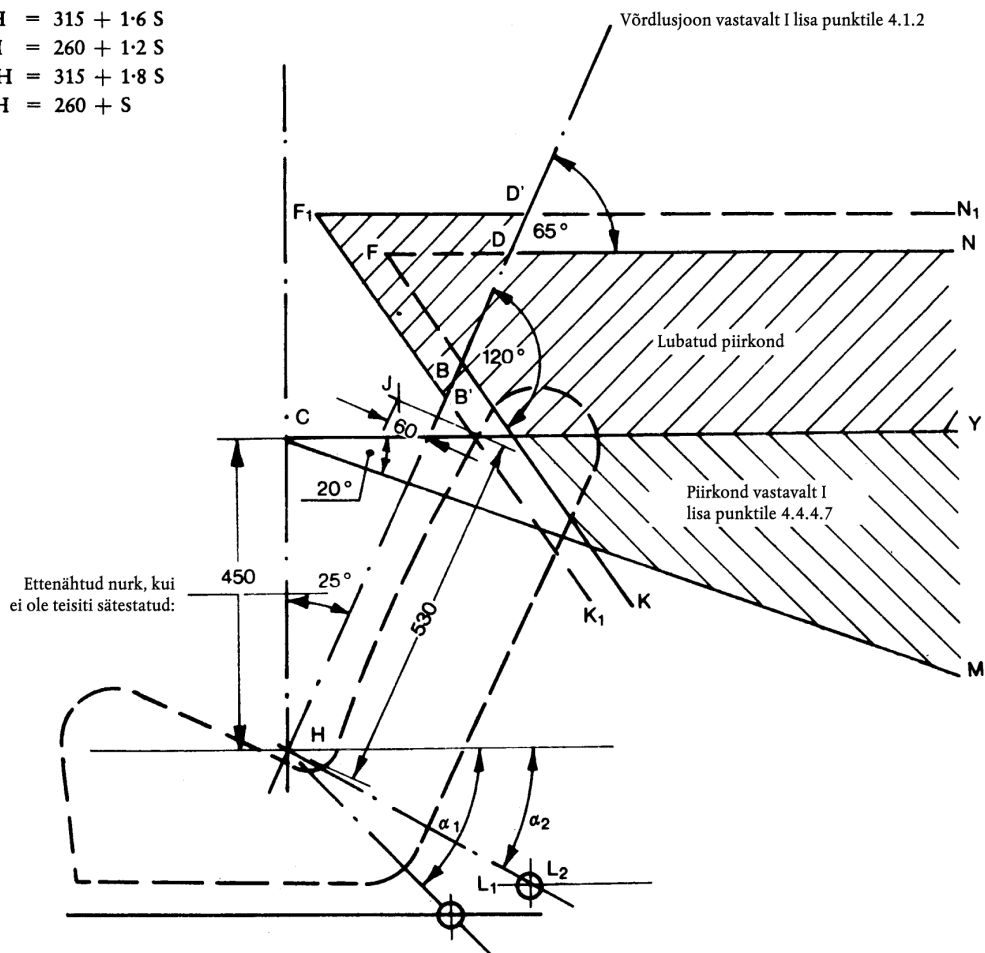
⁽¹⁾ Ainult juhul, kui kinnituspunkt on istme küljes, või kui iste toetab turvavöö rihma.

⁽²⁾ Mittevajalik maha tõmmata.

III LISA

TURVAVÖÖ TOIMIVATE KINNITUSPUNKTIDE ASETUS

$$\begin{aligned} DH &= 315 + 1,6 S \\ BH &= 260 + 1,2 S \\ D'H &= 315 + 1,8 S \\ B'H &= 260 + S \end{aligned}$$

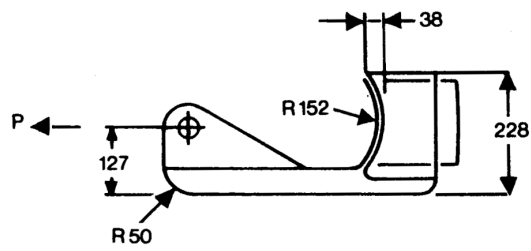
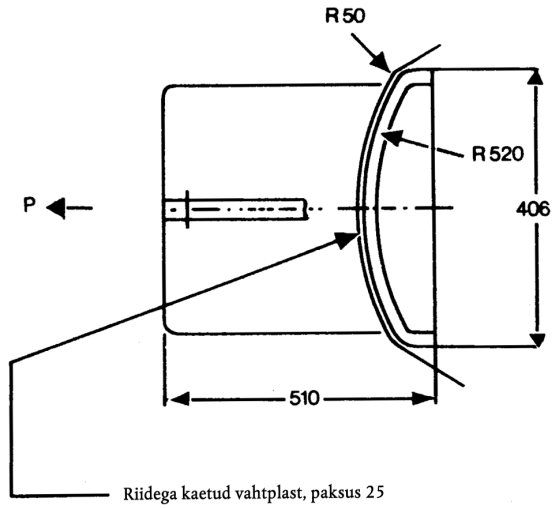


Kõik mõõtmed on antud millimeetrites

IV LISA

TÕMBESEADE

Joonis 1



Joonis 2

